

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Συνδρομή ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι πρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσια.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

13 Αὐγούστου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΜΠΟΤΑΣΗ

Παναγιώτης Μπότας

Ὁ ἐπὶ πλούτῳ καὶ πολιτικῇ συνέσει φημιζόμενος Παναγιώτης Μπότας¹ ἐγεννήθη ἐν Σπέτσαις. Ἄμα ἐκτραγείσας αὐτόσε τῆς ἐπαναστάσεως (τὴν 2 ἢ 3 Ἀπριλίου 1821) ἀπεστάλη παρὰ τῶν συμπολιτῶν του, μετὰ τῶν Γεωργίου Πάνου καὶ Ἀναστασίου Ἀνδρούτσου, εἰς Ὑδραν, ἵνα συντελέσῃ καὶ εἰς τὴν τῆς νήσου ταύτης ταχίστην συμμετοχὴν εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τὴν 12 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Δ. Ὑψηλάντου μέλος τῆς διοικήσεως τῶν Σπετσῶν.

Ὁ Παναγιώτης Μπότας ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀγῶνος εἰς διαφόρους ναυμαχίας ὡς ναύαρχος τῶν Σπετσῶν. Τῷ 1824 διωρίσθη ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἀπεβίωσε δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προσδληθεὶς ὑπὸ τύφου ἐν Ναυπλίῳ, ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 43.

Ἡ παράθεσις τῶν ἐπομένων ἐγγράφων, ἅτινα ἐρριζόμεθα ἐκ τῶν *Ναυτικῶν* τοῦ κ. Ἄν. Ὁρλάνδου, ἀρκοῦν νὰ τεκμηριώσωσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ προσώπου, ὑπὲρ διεδραμάτισεν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ὁ Παναγιώτης Μπότας.

Οἱ Σπετσιοῦται ἐπέστειλον αὐτῷ τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν :

«Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Ἀντιπρόεδρον τοῦ ἐκτελεστικοῦ σώματος Κύριον Π. Μπότασιν.

«Φωνὴ τῆς γλυκυτάτης ἡμῶν Πατρίδος καὶ τῶν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν σου σὲ προσκαλεῖ ἐν ταῦθα διὰ νὰ σοὶ ἐγχειρίσῃ, ὄχι ἀξίαν, ὡς ἡ ἀξιώτης σου ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ βάρος, τὸ ὅποιον ἐλπίζει νὰ λαμπρύνῃς διὰ τῶν πατριωτικῶν σου ἀρετῶν, καὶ νὰ τὸ ἀναδείξῃς τῶντι ἀξίωμα ζηλωτῶν εἶναι ἡ Ναυαρχία τὴν ὁποίαν σοὶ ἐγχειρίζει ἡ Πατρίς δημοφώνως, καὶ μολονότι σ' ἐκλέγει ἐν τῷ μέσῳ τῶν δυσκολωτέρων περιστάσεων τοῦ ἔθνους, δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι θέλει δεῖξαις

1. Ὁ πατὴρ του ὀνομάσθη Μπότας διότι νήπιον ὦν ἔτρωγε χῶμα, ὅπερ κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν καλεῖται μπότα.

τὸν συνήθη σου ζῆλον καὶ γενναιότητα καὶ τὴν φρόνησιν, ἥτις κατ' ἐξαιρετον τρόπον σὲ ἐχαρᾷ κτήρισεν εἰς διαφόρους περιστάσεις μὴ βραδύνης λοιπὸν, ὧ καλὲ πατριῶτα, ἀλλὰ δράμε ὅσον τάχιον νὰ συνενωθῇς μετὰ τοὺς συναδέλφους σου, διὰ ν' ἀγωνισθῇς καὶ στρατιωτικῶς ὑπὲρ τοῦ γένους καὶ τῆς Πατρίδος σου. Ἐλπίζομεν νὰ εὐρωμεν κατὰ τοῦτο σύμφηρον καὶ τὴν Σ. Διοίκησιν, εἰς ἣν ἀναφερόμεθα . . .

«Ἐκ Σπετσῶν τὴν 20 Ἰουλίου 1824».

Ἄλλ' ὁ μὲν Μπότας ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς:

«Τῆς τερπινοτάτης μητρός μου ἡ φωνὴ διὰ καλᾶμου ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοάς μου, ἐκέντησε τὸσον τὴν ψυχὴν μου, ὅστε ἐνθουσιασμένος ἀπεφάσισα νὰ τρέξω, ὅπου αὐτὴ μ' ἐπροσκαλοῦσεν ἡ ἰδία ὄμως Μήτηρ, καὶ ὁμοῦ οἱ ἴδιοι ἀγαπητοὶ μοι συμπολιτῆται καὶ ἀδελφοί, ἐνεκρίνατε νὰ εἶμαι ὑπόχρεως εἰς ἄλλα χρεῖα, ἐμπιστευθέντα μοι παρὰ τῆς γενικῆς Μητρός. Τὰ χρεῖα ταῦτα μ' ἐβιάζον νὰ μὴ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν μου, ἀν δὲν ἐλάβωσαν τὴν ἀδειαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν θερμῶς ἐζήτησα, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν πολλάκις παρεκάλεσα, ἀλλὰ μοὶ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὴν λάβω διὰ τὰ ὅσα παρ' αὐτῆς θέλει σὰς γνωστοποιηθῶσιν αἴτια. Ἄν ὄμως, ἀδελφοί, ἡ πρόσκλησίς σας εἶναι ἀμετάβλητος, γνωστοποιήσατέ μοι καὶ ἐγὼ ἐλευθερόνομαι ἀπὸ τὰ γενικὰ χρεῖα μετὰ τὴν παραίτησίν μου, καὶ τρέχω εἰς ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον οἱ ἀδελφοί μου με προτρέπουν στάδιον, διὰ τὸ ὅποιον μένω εὐγνώμων καὶ πρὸς τὴν γλυκυτάτην μου Μητέρα καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου πατριώτας, μολονότι γνωρίζω τὸν ἑαυτὸν μου ἀνάξιον».

Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν ἔγραψεν εἰς τοὺς Σπετσιοῦτας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὰ ἐξῆς:

«Ἐλήφθη ἡ κατὰ τὴν 20 τοῦ παρόντος ἀναφορά σας, ἐκ τῆς ὁποίας παρατηρεῖται ἡ μὲ ἀπαθῆ σκέψιν γενομένη ἐκλογή καὶ πρόσκλησις εἰς τὸ ναυαρχικὸν χρέος τοῦ ἐκλαμπροτάτου Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος. Ἡ Διοίκησις ἐπήνεσε τὴν εὐστοχίαν μὴς τοιαύτης ἐκλογῆς, διότι τῶντι εἶναι ἱκανὸς νὰ βαστάξῃ τοιοῦτον χρέος ἐνδόξως, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποκαθίσταται ἀναγκαῖα ἡ παρουσία του εἰς τὴν τῶν Σπετσῶν ναυτικὴν μοῖραν, ἀλλ' ἐπίσης εἶναι καὶ πολὺ περισσότερον ἀναγκαῖοτέρα ἡ ἐν ταῦθα παρουσία του εἰς τὸ ἀντιπροεδρικὸν βᾶ-

ρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἤδη ἐνδόξως διετέλεσαν ὡστε ἡ Διοίκησις, σκεπτομένη σπουδαίως περὶ τῶν δύο τούτων, καὶ ἀνασταθμίζουσα τὴν βλάβην ἢ ὠφέλειαν, ὡς ἐκ τῆς παρουσίας του ἢ ἀπουσίας του, εἰς ἀμφοτέρω τὰ χρέη ταῦτα, ἐνέκρινεν ὁμοφώνως νὰ παρευρίσκειται εἰς τὸν τῆς ἀντιπροεδρείας χῶρον, ὡς μᾶλλον ἀναγκαϊότερον, καὶ μάλιστα εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ὅτε ἡ ἀρτισύστατος ὁπωσοῦν εὐταξία τοῦ ἐσωτερικοῦ ἠμπορεῖ νὰ κλονισθῇ, καὶ ἐνῶ μάλιστα ἡ Διοίκησις ἠξέυρει καλῶς, ὅτι ἡ νῆσος Σπατωῶν εὐτυχεῖ καὶ ἄλλων τινῶν δοκίμων ναυτικῶν καὶ ἀνδρείων καὶ ἱκανῶν νὰ φέρωσι τὸ τῆς Ναυαρχίας βάρος. Δι' ὅλα ταῦτα ἡ Διοίκησις, ἂν καὶ λυπῆται, μὴ τούτου δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν αἴτησιν τῆς εὐγενείας σας· ἐλπίζει ὅτι ἡ μὴ συγκατάθεσις τῆς εἰς τοῦτο θέλει φανῆ δικαία καὶ ἀναγκαία εἰς τὰ παρόντα τοῦ ἐσωτερικοῦ μας».

* *

Ἡ εἰκὼν τοῦ Παναγιώτου Μπότση, εἶναι μία ἐκ τῶν δώδεκα τῶν πρωτίστων τοῦ ἀγῶνος ἀνδρῶν, αἵτινες κοσμοῦσι τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν ἀνακτόρων τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν τούτοις ἡ χήρα τοῦ ἐπιφανοῦς τούτου ἕλληνος ἀπεβίωσεν ἐν Σπέτσαις ἐν μεγίστῃ πενίᾳ!

* *

Αἱ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν χρηματικαὶ θυσίαι τῆς οἰκογενείας Μπότση συνεποσώθησαν, κατὰ τὸν ἐπίσημον πίνακα, περὶ τὰς δρ. 600,000.

Ο ΔΥΣΜΟΡΦΟΣ

[Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, ὑπὸ * K.]

Συγγραφεὺς καὶ τίτλος: ἰδί σελ. 498.

Ἄμα ὁ λόρδος Σαινζερμαῖν ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ τῆς κατοικίας του, μετέβη παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ὅπως πληροφορήσῃ αὐτὸν περὶ τῆς πρὸς τὴν δεσποινίδα Χόρν κλίσεώς του, ὅτι ἦτο ἀρκετὰ εὐτυχῆς, βλέπων τὸν ἔρωτα αὐτοῦ καὶ ὑπ' ἐκείνης συμμεριζόμενον, καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ νυμφευθῇ τάχιστα.

Ὁ μαρκησίος Βρανδῶν, ἀνὴρ ἐλεύθερος, ἔχων καρδίαν ἐξαίρετον, ἠκροάσθη τὴν διακοίνωσιν τοῦ υἱοῦ του μετ' εὐλικρινοῦς χαρᾶς, ἔδωκεν ἀδυστάκτως τὴν συγκατάθεσίν του καὶ διεκήρυξεν ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ πράξῃ πάντα αὐτοῦ τὰ καθήκοντα. Ἐξέφρασεν εἰς τὴν κυρίαν Καρτβράϊτ τὴν εὐχαρίστησιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ λόρδος Σαινζερμαῖν εὗρε γυναῖκα, δυναμένη νὰ ἐκτιμῆσῃ τὰς ἐξόχους αὐτοῦ ιδιότητας. Ἐπεσκέφθη τὴν Λιλίαν, τὴν ἐνηγαλίσθη περιπαθῶς, ἀποκαλῶν αὐτὴν προσφιλεστάτην θυγατέρα του, καὶ τότε, ἐν τῇ ψυχικῇ αὐτοῦ ἀφελείᾳ ἔσπευσε νὰ κοινοποιήσῃ τὴν εὐάρεστον εἰδήσιν καὶ εἰς τὴν μαρκησίαν.

Τί συνέβη μετὰξὺ τοῦ συζύγου καὶ τῆς γυναικός; Ποτὲ δὲν τὸ ἔμαθον. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶχον ἐπαγρυπνήσει ἐκ τοῦ πλησίον ἐπὶ τῆς μαρκησίας, ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσω, ὅτι σκοτεινὰ

νέφη, μεθ' ὅλας τὰς πρὸς διασκέδασιν αὐτῶν προσπαθείας τῆς, ἔρρυτίδουν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸ μέτωπον αὐτῆς, καθ' ὅσον καθίσταντο ἐναργέστεραι αἱ πρόδοι τῆς ἀναρρώσεως τοῦ λόρδου Σαινζερμαῖν

Μανθάνουσα γεγονὸς οὕτως ἀνήκουστον ἀπολύτως, ὁποῖον ἦτο ὁ προσεχῆς γάμος τοῦ προγονοῦ αὐτῆς, γεγονὸς καταστρέφον καθ' ὀλοκληρίαν καὶ διὰ πάντος τὰς περὶ κληρονομίας ἐλπίδας τοῦ λόρδου Λουδοβίκου, περὶ τῆς ὁποίας μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἦτο βεβαία, ἐξεργάγη ἐπὶ τέλους εἰς δυσαρέσκειαν καὶ εἰς λύσσαν αἰτινες ὑπερέβησαν καὶ αὐτὰ τὰ ὅρια τῆς στοιχειωδেষτέρας εὐπρεπείας, μολονότι ἐφρόντισε μεγάλως—ἔχω λόγους νὰ τὸ πιστεύσω—ν' ἀποκρούσῃ ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν ἀληθῆ ἀφορμὴν τῆς βιαιότητός της, προσποιουμένη ὅτι ἀποδίδει αὐτὴν εἰς τὴν ἀγκυράκησιν της ἐπὶ τῷ δυσαναλόγῳ τούτῳ κατὰ τὴν ἔκφρασιν αὐτῆς συνοικεσίῳ: τὴν κατάπτωσιν τοῦ λόρδου κληρονόμου διὰ γάμου μετὰ πτωχῆς συγγενοῦς, ἀνατραφείσης ἐξ ἐλέους. . . ἐνὸς τέκνου ἐξ ἔρωτος! διότι δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ αἴσχος τῆς γεννήσεως τῆς Λιλίας.

Ἐθισθεὶς νὰ ὑποτάσσεται εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς θελήσεις καὶ νὰ ὑποχωρῇ ἀσυζητητὶ μᾶλλον ἢ ν' ἀντιτάσσεται ἐλευθέρως κατὰ τῶν ἐπιθυμιῶν της, ὅταν αὐταὶ δὲν συνεβιάζοντο μετὰ τῶν ἰδικῶν του, ὁ μαρκησίος ἦτο ἀνίκανος ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῆς θυέλλης.

Ἡρξάτο λοιπὸν κατὰ τὸ σύνθημα κλονιζόμενος ὑπὸ τὸ κύμα ἐκείνο τῶν λόγων, καὶ ὑπὸ νέαν ὄψιν βλέπων τὰ πράγματα· ἔπειτα, μεταβάλλων γνώμην καθ' ὀλοκληρίαν, ἀνεγνώρισεν ἐπὶ τέλους ὅτι μετὰ ὄριμον σκέψιν, συνέλαθε τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ συνοικέσιον τοῦτο ἦτο τερατώδες σχέδιον ἀναιδείας, πλήρης κινδύνων, ἀνάρμοστον καθ' ὀλοκληρίαν, κ.τ.λ., κ.τ.λ. Συνεπέρανε δὲ διακηρύξας, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γείνη περαιτέρω τις σκέψις περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

— Νὰ μὴ μοὶ δοιλήσωσι πλείον περὶ τούτου! εἶπεν ἐπὶ τέλους μετὰ τοῦ πείσματος ἐκείνου τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ τελευταῖον τῶν ἀσθενῶν κεφαλῶν καταφύγιον.

Ἡ Λιλία ἐξετέθη εἰς τὰς προσβολὰς τῆς μαρκησίας καὶ τῶν θυγατέρων της: προσβολὰς μόλις πιστευτὰς παρὰ γυναίξιν καλῶς ἀνατεθραμμένας· ἠπειλήθη ν' ἀποδιωχθῇ ἀπὸ τοῦ πύργου, ν' ἀπολέσῃ τὴν ὑπόληψιν αὐτῆς καὶ νὰ ἐγκαταλειφθῇ εἰς τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν αἰσχύνην, μόνη, ἄνευ φίλων καὶ στηριγμάτων.

Ἡ δυστυχῆς Λιλία, ἀπολιθωθείσα, ἐξευτελισθείσα, ἀνάισθητος κατέπιπεν ἐπὶ τοῦ πατώματος τοῦ ἰδιαίτερου δωματίου τῆς μαρκησίας, ὅπου ἐλάμβανε χώραν ἡ βιαιὰ αὕτη σκηνή, ὅπότε ἀνοιχθείσης τῆς θύρας παρουσιάσθη ὁ λόρδος Σαινζερμαῖν.